

Verktøykassa for kommunereforma

A photograph of a white lighthouse with a red lantern room, situated on a rocky cliff. The scene is captured during sunset or sunrise, with a warm orange and yellow glow in the sky. The lighthouse is illuminated from below, and the surrounding rocks and trees are in shadow.

Martin G. Mortensen

Molde

21. januar 2015

Aure. Foto: Ivar Fosslund

Betere oppvekst

Kommunereformen

Kommunebilde

Folk og samfunn

Apostillestempel på dok...
Oskespreiing
Forlikråda
[Sjå fleire...]

Barnehage og opplæring

Barnehage
Grunnskule og vidaregåa...
Vaksenopplæring
[Sjå fleire...]

Barn og foreldre

Barnelova
Barnevern
Biologiske foreldre til...
[Sjå fleire...]

Helse, omsorg og sosialtenester

Kamp mot fattigdom
Sosiale tenester i NAV
Folkehelse
[Sjå fleire...]

Miljø og klima

Avfall og gjenvinning
Fiskeforvaltning
Fiskeoppdrett
[Sjå fleire...]

Landbruk og mat

Husdyr
Jordbruk
Jordvern
[Sjå fleire...]

Kommunal styring

Kommuneøkonomi
Kommunal fornying
Kommunebilde
[Sjå fleire...]

Plan og bygg

Arealforvaltning
Plan- og bygningsrett
Taubaner og skitrek
[Sjå fleire...]

Samfunnstryggleik og beredskap

Beredskap
Førebyggjande samfunnst...
Krisehandtering og samo...
[Sjå fleire...]

Abonner på nyhende frå Fylkesmannen

Nyhende

TYSDAG 20.01.2015

Kommunereforma i rute

Innan 1.juli 2016 skal kommunane i Møre og Romsdal ha bestemt seg for korleis dei vil ha det nye kommunekartet. Storting og regjering har vore tydeleg på at kommunane no sjølv sit i førarsetet for å skape berekraftige kommunar for dei neste 50 åra.

[Les meir]

MÅNDAG 19.01.2015

Evalueringsmøte om Mannen

Fylkesmannen og Rauma kommune arrangerer 21. januar eit møte der involverte aktørar går gjennom erfaringane frå haustens situasjon med skredfare frå fjellsida ved Mannen i Romsdalen.

[Les meir]

Folk og samfunn

Barnehage og opplæring

Barn og foreldre

Helse, omsorg og sosialtenester

Miljø og klima

Landbruk og mat

Kommunal styring

Plan og bygg

Samfunnstryggleik og beredskap

- Kommunebilde
- Kommunalrett
- Kommunereforma
- Kommuneøkonomi
- Kommunal fornying

Møre og Romsdal < Kommunal styring < Kommunereforma

Kommunereforma

Regjeringa vil styrkje lokaldemokratiet og gjennomfører ei kommunereform. Målet er større, meir robuste kommunar med meir makt og mynde.

Alle landets kommunar er inviterte til å delta i prosessar med sikte på å vurdere og å avklare om det er aktuelt å slå seg saman med nabokommunar. Fylkesmannen, i samarbeid med KS, bidreg til å gjennomføre dei regionale prosessane.

Vis meir

Regjeringa har starta arbeidet med ei kommunereform. Formålet med kommunereforma er å få meir robuste kommunar som kan handtere notidas og framtidens utfordringar og oppgåver.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har laga ein nettstad for [kommunereforma](#).

Kommunereforma

Kontaktpersonar

Vigdis Rotlid Vestad
Tlf. 71 25 84 47 99 15 85 49

Rigmor Brøste
Tlf. 71 25 84 14

Helge Mogstad
Tlf. 71 25 84 44
Mob. 926 42 280

Sissel Hol
Tlf. 71 25 84 49

Martin Gjendem
Mortensen
Tlf. 71 25 84 40

Relaterte dokument

Ekspertutvalgets delrapport

NIVI – Status for interkommunalt samarbeid i fylket

Meldingsdelen i kom.prp. 2015

Oppstartssamling – Innlegg Rigmor

Verktøykassa for kommunereforma

Verktøykassa for kommunereforma

Det er fleire aktørar og mange verktøy som kan hjelpe kommunane i prosa kommunereforma. Her ei samla oversikt over somme av dei viktigaste verk verktøy du saknar, kan du gi innspel til kontaktpersonane i høgre marg.

Vi vil kontinuerlig oppdatere oversikta etter kvart som nye relevante dokume tilgjengeleg.

- Verktøykasse
- For administrative eksperter
- Grunnlag for arbeidet i eigen kommune
 - Prosess
 - Faktagrunnlag
 - Innbyggjarhøyring
 - Intensjonsplan
 - Vedtak

Lokalt arbeid i Møre og Romsdal

Lokale vedtak, faktagrunnlag, utgreiingar, med vidare

Kommunenavn

Prosessvedtak

Kommunebilde

Molde

Ålesund

Kristiansund

Vanylven

Utgreiing

Innbyggjarhøyring

Konferansar

Sunnmøre regionråd

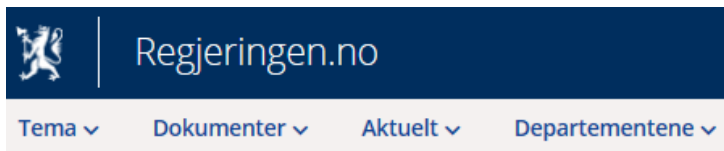
Romsdal regionråd

Orkidé

→ Blir oppdatert snarleg

Kommunal- og moderniseringsdep.

[Kommunereform.no](https://www.kommunereform.no)

Du er her: [regjeringen.no](https://www.regjeringen.no) • [Tema](#) • [Kommuner og regioner](#) • [kommunereform.no](https://www.kommunereform.no)

kommunereform.no

- Robuste kommuner for framtida

Stortinget har gitt tilslutning til å gjennomføre en kommunereform er større, mer robuste kommuner med økt makt og myndighet. Dette er nødvendig for å møte morgendagens utfordringer og stadig økte forventninger fra innbyggerne.

Fakta om kommunereformen

Regjeringen ønsker å flytte makt og ansvar til større og mer robuste kommuner. Målet er et lokaldemokrati som kan ivareta velferd og sikre verdiskaping og trivsel. Kommunene må ha kraft til å møte de utfordringene som venter.

- > [Prosess](#)
- > [Virkemidler](#)
- > [Milepæler](#)
- > [Oppgaver](#)
- > [Regionalt nivå](#)
- > [SOS - spørsmål og svar](#)

Ny kommune

"Ny kommune" er et utredningsverktøy for sammenslåing av kommuner. Nett gir oversikt over relevante nøkkeltrekk i utviklingstrekk både for enkeltkommuner og for den nye kommunen. Variabelt valgt ut på bakgrunn av tidligere utredninger av kommunesammenheng.

> [nykommune.no](https://www.nykommune.no)

- Hovudsida om reforma
- Departementale verktøy
- Nyhende om reforma

Kommuneproposisjonen 2015

Regjeringa la fram

- Reformbehov
- Mål for reforma
- Ekspertutvalget sin 1. rapport
- Departementet sine vurderingar
- Organisering av reformprosessen
- Framdriftsplan og milepælar
- Økonomiske verkemiddel
- Om nye oppgåver til større og mer robuste kommunar

Meldingsdel i
kommuneproposisjonen 2015
(Prop. 95 S)

Kommunereform

Rettleiar – Veggen mot ny kommune

Overordna rettleiar arbeid i kommunane

- Alle dei viktige områda og prosessane
- Understøtta av fleire andre rapportar og rettleiarar

→ Digital verktøykasse

→ «Ein god start startar her»

Rettleiar om lokaldemokrati

Lokaldemokrati

Artikkel | Sist oppdatert: 03.11.2014

Ved sammenslåing av to eller flere kommuner skal en ny kommune utvikles. Organisasjoner skal smelte sammen, tjenestetilbudet skal videreutvikles og nye planer og strategier skal legges. I denne prosessen er det viktig at kommunene og etter hvert den nye kommunen diskuterer hvordan lokaldemokratiet skal fungere i den nye kommunen.

Hvordan skal folkevalgte organer organiseres og hvilken rolle skal de ha? Hvordan skal det legges til rette for innbyggernes deltakelse og medvirkning i lokaldemokratiet? Hvilke nye lokaldemokratiske ordninger kan etableres for å vitalisere og opprettholde et aktivt lokaldemokrati? Hva er mulighetene for nærdemokrati i den nye kommunen?

Departementet vil i samarbeid med [Kompetansesenter for distriktsutvikling](#) utvikle en lokaldemokrati veileder i forbindelse med kommunereformen. Veilederen vil gå i dybden på ulike muligheter for kommunedelsutvalg, både formelle og uformelle, men også handle om andre og nye måter å involvere innbyggerne på. Foreløpig har vi samlet eksisterende kunnskap i form av rapporter og oppsummeringer på denne siden. Siden vil oppdateres og videreutvikles til en veileder. Departementet vurderer også andre måter vi skal jobbe med dette temaet på fremover.

- Styrket lokaldemokrati
- Organisering av den politiske styringsstrukturen
- Nærdemokratiske ordninger
- Medvirkning og involvering
- Relevante artikler, rapporter og verktøy

(KS, Distriktssenteret, m.fl.)

Rettleiar - Medverknad og innbyggardialog

Medvirkning og innbyggardialog

Inndelingsloven regulerer fastsettelse og endring av kommune- og fylkesgrenser. Lovens formål er som følger: «Formålet med denne lova er å leggje til rette for ei kommune- og fylkesinndeling som innfor ramma av det nasjonale fellesskap kan sikre ei funksjonsdyktig lokalt folkestyre og ei effektiv lokalforvaltning. Endringer i kommune- eller fylkesinndelingar bør medverke til å skape formålstenlege einingar som kan gi innbyggjarane og næringslivet tilfredsstillande tenester og forvaltning».

Inndelingslova § 10 sier at innbyggerne bør høres før kommunestyrene gjør vedtak om en eventuell sammenslåing. Slike høringer kan skje ved folkeavstemning, opinionsundersøkelser, møte eller lignende.

Juridisk sett pålegges altså ikke kommunene å holde innbyggerhøring, og kommunene står i tilfelle fritt til å velge høringsmetode. Det er videre klart at en innbyggerhøring kun vil være rådgivende for kommunene, og at kommunestyret i prinsippet kan velge å se bort fra det rådet som gis. Dette innebærer at loven åpner for andre beslutningsprosesser enn de som har vært vanlige i de siste 12 årene. Ved frivillige kommunesammenslåinger har flesteparten av kommunene valgt å gjennomføre folkeavstemninger for å få fram innbyggernes syn. I praksis har også lokalpolitikere vanligvis forpliktet seg til å følge folkemeningen. I forbindelse med kommunereformen vil det fortsatt være opp til kommunene selv å avgjøre om de ønsker å spørre om innbyggernes råd ved folkeavstemning eller ved for eksempel å benytte en spørreundersøkelse. Departementet vil dekke 100 000 kroner til hver kommune i forbindelse med høring av og informasjon til innbyggerne.

Den enkelte kommune bør vurdere hvor godt egnet en folkeavstemning er som høringsmetode i forbindelse med kommunesammenslåinger. Ulike høringsmøter kan ha ulike effekter på beslutningsprosessene. Valg av høringsmåte må derfor vurderes ut fra hvilke krav som det er naturlig å stille til en høringsprosess. Dette dreier om hvorvidt den aktuelle høringsmåten bidrar til:

- å frembringe representativ informasjon
- å skape dialog
- at innbyggernes standpunkter bygger på kunnskap og innsikt
- å gi informasjon om styrken i innbyggernes standpunkter og hvilke argumenter som er utslagsgivende

Ulike metodar

- Rådgivande folkeavstemning
- Opinionsundersøking (tlf)
- Opinionsundersøking (post)
- Utvida folkehøyring
- Fokusgrupper
- Høyring

→ Representativitet, kunnskap, dialog, synspunkt

Rettleiar – Intensjonsplan

- Politisk dokument
- Grunnlag for vedtak om samanslåing
- Mål og avklaringar
 - Kommunnavn
 - Kommunevåpen
 - Kommunesenter
 - Felles utfordringar
 - Mål

→ Døme på intensjonsplan

Utarbeidelse av intensjonsplan

I forbindelse med flere av de sammenslåingene som er gjennomført under frivillighetslinja, har det vært utarbeidet en intensjonsplan som grunnlag for folkeavstemningene.² Dette har vært nyttig fordi det i forbindelse med en kommunesammenslåing er mange spørsmål som er av politisk karakter, og som en utredning ikke kan gi et direkte svar på. Utredningene kan bidra til å skape en bedre forståelse for status og utfordringer som kommunene står overfor på ulike områder, både i dag og framtiden. Dette kan dreie seg om ulike temaer og problemstillinger knyttet til befolknings- og næringsutvikling, økonomi, tjenesteproduksjon, forvaltning og myndighetsutøvelse, samfunnsutvikling og demokrati. Videre kan utredningene si noen om potensielle fordeler og ulemper en kommunesammenslåing kan gi på ulike områder. Hvordan man velger å håndtere de mulighetene en kommunesammenslåing gir, vil imidlertid være avhengig av politiske prioriteringer.

Intensjonsplanene har dermed vært viktig for å tydeliggjøre fra politisk hold hvorfor man ønsker sammenslåing og hva man vil oppnå med dette.

Intensjonsplanene har beskrevet hva man vil oppnå med sammenslåingen og det er gjerne definert både hovedmål og delmål. Videre er det bl.a. beskrevet hvor kommunesenteret skal være, hvordan kommunale tjenester skal styrkes, hvordan ulike kommunale funksjoner skal lokaliseres og hvordan kommunen ansatte skal håndteres i prosessen. Erfaringene tilsier imidlertid at det ikke uten videre er lett å komme fram til en slik avtale. Slike prosesser krever også godt lederskap, god medvirkning og forankring. Erfaringene tilsier at det vil være en fordel om den største kommunen eller senterkommunen utøver en viss raushet. Det er gjerne frykt for at senterkommunen skal utvikle seg på bekostning av de andre. Både Bodø, Kristiansund, Harstad og Inderøy, er eksempler på senterkommuner som utviste raushet i sine respektive sammenslåingsprosesser. Bodø var f.eks. tydelig på at dersom kommunen skal utvikle seg videre som et regionsenter, er man også avhengig av positiv utvikling i et velfungerende område, og det er nødvendigvis ingen garanti for at man med felles utviklingsstrategier klarer å skape en utvikling som alle steder ser seg tjent med. Likevel vil det være viktig å diskutere og synliggjøre hvordan man gjennom en kommunesammenslåing eventuelt kan bidra til et styrket og balansert nærings- og stedsutviklingsarbeid som kan komme hele den nye

Rapport – Hvordan gjennomføre en kommunesammenslåing

 Telemarkforskning

Hvordan gjennomføre en kommunesammenslåing?

Erfaringer og innspill fra frivillige sammenslåinger

Bent Aslak Brandtzæg

TF-notat nr. 35/2014

- Medverknad og innbyggardialog
- Kommunesamanslåing og stedsutvikling
- Utfordringar i byområde
- Utarbeiding av intensjonsplan
- Ulike fasar i ein strukturprosess
- Gjennomføring av samanslåing og vidare drift

NY KOMMUNE

Velkommen til Ny kommune, et utredningsverktøy for sammenslåing av kommuner.

Nettløsningen gir oversikt over relevante nøkkeltall og utviklingstrekk både for enkeltkommuner og for den nye kommunen. Variablene er valgt ut på bakgrunn av tidligere utredninger av kommunesammenslåinger. For utfyllende informasjon om hvordan verktøyet kan brukes sammen med kommunenes egne oversikter, viser vi til nettsiden www.kommunereform.no.

Mer informasjon om datagrunnlaget og beregningene fås ved å klikke på «Om Ny kommune» øverst til høyre på siden.

Velg kommunene du vil slå sammen:

X

X

[LEGG TIL FLERE KOMMUNER](#)

[Slå
sammen](#)

SOS – Spørsmål og svar

SOS - spørsmål og svar

Artikkel | Sist oppdatert: 03.11.2014

Velg tema:

- [Prossesser – de ulike løpene](#)
- [Juridiske spissfindigheter](#)
- [Krav til vedtak](#)
- [Samtidig grensejustering/deling](#)
- [Valg](#)
- [Økonomi](#)
- [Språk](#)
- [Andre spørsmål](#)

Svar og avklaringar på:

- [Kommunedelutval](#)
- [Nytt kommunestyreval](#)
- [Eigedomsskatt](#)
- [Kraftinntekter](#)

+ mange fleire

→ Kontinuerleg oppdatering

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

→ Fleire verktøy

- Nasjonale milepælar
- Oppdragsbrev til fylkesmannen
- Invitasjonsbrev til KS om å delta i reformprosessen
- Invitasjonsbrev til ordføreren i alle kommunane
- Nytt rundskriv om inndelingslova

→ Nye

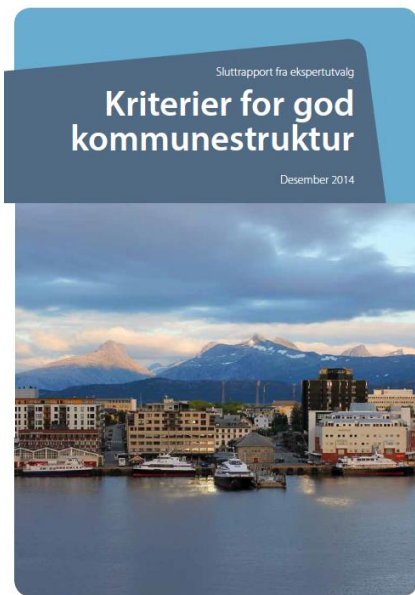
- Ny kommune v2
- Innbyggjarundersøking
- Stortingsmelding om oppgåver

Ekspertutvalget

Delrapport

- Kriterier for god kommunestruktur gitt oppgåvane i dag

Sluttrapport

- Kriterier for god kommunestruktur
- Gjennomgang av døme på oppgåver som nye kommunar kan forvalte

KS

- Om lokaldemokrati
- Om kommuneøkonomi
- Om arbeidsgiverpolitiske spørsmål
- Om innovasjon
- Om digitalisering
- Om forskning og utredning (FoU-ordningen)
- Andre ressurser

KS

Kalkulator som viser økonomiske utslag ved samanslåing

- Reformstøtte
- Eingangsstøtte

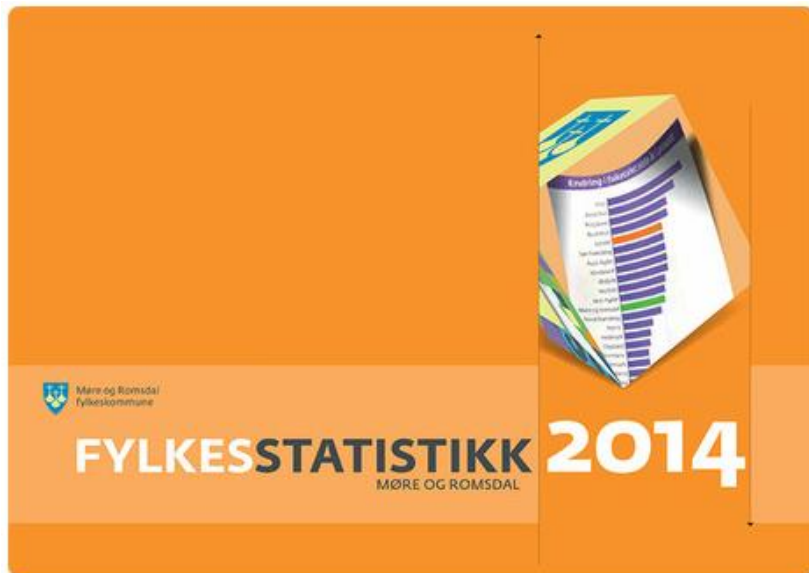
Illustrasjon/beregning av økonomisk utslag i Inntektssystemet (rammetilskudd) 2015 ved endring kommunestruktur

Utslag knyttet til engangskostnader og reformstøtte fra KMD

(Inntil 7 kommuner kan slås sammen)	Kommune- nummer	Kommune	INFORMASJONSfelt				
			Folketall per 1.1.2014	Arbeidsgiveravgift i pst nytt nivå juli 2014	Kostnadnøkkel IS 2015	Tillegg/fradrag utgifts- utjevning, 1000 kr forslag 2015	Samlet IS forslag 2015 ekskl inntektsutj, mill kr
Tast inn kommunenummer	0000		0	0,0 %	0,0000	0	0,0
Tast inn kommunenummer	0000		0	0,0 %	0,0000	0	0,0
Tast inn kommunenummer	0000		0	0,0 %	0,0000	0	0,0
Tast inn kommunenummer	0000		0	0,0 %	0,0000	0	0,0
Tast inn kommunenummer	0000		0	0,0 %	0,0000	0	0,0
Tast inn kommunenummer	0000		0	0,0 %	0,0000	0	0,0
Tast inn kommunenummer	0000		0	0,0 %	0,0000	0	0,0
		Sum:	0			0	0,0

Fylkeskommunen

kommunestatistikk

Fakta grunnlag

- Folketalsutvikling
- Alderssammansetning
- Busettingsmønster
- Pendling
- Sysselsetting
- Næring
- +++

Distriktssenteret

Distriktssenteret
Kompetansesenter for distriktsutvikling

Samlar og spreiar
erfaringar og kunnskap

- Demokrati
- Samanslåingar
- Nyhende
- Gode idéar

Fleire verktøy

- Kontinuerleg oppdateringar
- Under arbeid
 - Signal om nytt inntektssystem (kva for endringar i høve til inntektssystemet i dag og inndelingstilskot?)
 - Økonomisk status; Fond, lånegjeld, garantiar, skatt
- Ønskjer?